

Півторак Анна. Концептуальні засади удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості. *Економічний дискурс*. 2020. Випуск 4. С. 75-84.

DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-4-8>

УДК 331.5.024.5:331.526

JEL Classification J43, J23, J24

Півторак Анна

аспірант кафедри економіки підприємства і менеджменту
Академія праці, соціальних відносин і туризму
м. Київ, Україна

E-mail: mark-chair@gmail.com

ORCID: 0000-0002-7271-5166

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Анотація

Вступ. В Україні важливим є формування національного ринку праці, виходячи із галузевих господарських особливостей, стратегічних цілей галузевої трансформації та з урахуванням міжнародного досвіду й моделей регулювання даного ринку, зокрема ринку праці у сільській місцевості. Тому метою написання статті є обґрунтування концептуальних засад удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості.

Методи. При розкритті предмету дослідження, за теоретичний базис статті слугував діалектичний метод пізнання й системний метод до дослідження складових удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості. У дослідженні було використано загальнонаукові методи пізнання, а саме: методи аналізу, синтезу, аналогії використано для виокремлення елементів удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості; метод узагальнення – для формування висновків дослідження.

Результати. Визначено відправні моменти та орієнтир регулювання ринку праці у сільській місцевості, представлено результати SWOT-аналізу його регулювання, визначено пріоритетні цілі регулювання ринку праці у сільській місцевості. Обґрунтовано концептуальну схему удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості, відповідно якої за 4-ма визначеними пріоритетними цілями обґрунтовано механізми попиту та пропозиції, які більш доцільні на поточному етапі реформування ринку праці.

Перспективи подальших досліджень полягають в узгодженні етапів й організаційних та економічних механізмів державного регулювання ринку праці у сільській місцевості в контексті реалізації чотирьох виділених пріоритетних цілей регулювання ринку праці.

Ключові слова: концептуальні засади, удосконалення, ринок праці, сільська місцевість, державне регулювання, організаційно-економічний механізм.

Вступ.

В Україні важливим є формування національного ринку праці, виходячи із галузевих господарських особливостей, стратегічних цілей галузевої трансформації та з урахуванням міжнародного досвіду й моделей регулювання даного ринку, зокрема ринку праці у сільській місцевості. Ринок праці є одним із факторних ринків, який становить собою систему нормативно-

правових і соціально-економічних відносин та інститутів із регулювання питань раціонального використання чинника «праця» та забезпечення безперервного процесу відтворення робочої сили. У зв'язку з цим актуальним є підвищення дієвості державного регулювання ринку праці як в економіці, так і у сільській місцевості. Відповідно чого важливим є розгляд концептуальних засад удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання зазначених процесів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дослідження питань регулювання ринку праці в економіці та у сільській місцевості є предметом уваги багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Так, серед вітчизняних учених, які спеціалізувались на дослідженні даних питань можна відзначити таких, як: О.Г. Булавка [1], В. С. Деесперов [2], Ю. О. Лупенко [3], Е. М. Лібанова [4], А. П. Сава [9], Б. О. Сидорук [10] та багато інших.

Разом з тим проблемні питання регулювання ринку праці у сільській місцевості, особливо в контексті визначення дієвих організаційних та економічних механізмів регулювання, досліджені недостатньою мірою, що обумовлює актуальність статті у теоретичному та практичному відношенні.

Мета.

Мета статті – обґрунтування концептуальних засад удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості.

Методологія дослідження.

При розкритті предмету дослідження, за теоретичний базис статті слугував діалектичний метод пізнання й системний підхід до дослідження складових удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості. У дослідженні було використано загальнонаукові методи пізнання, а саме: методи аналізу, синтезу, аналогій використано для виокремлення елементів удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості; метод узагальнення – для формування висновків дослідження.

Результати.

Формування вітчизняного ринку праці відбувається суперечливо. Останніми роками суттєвий дестабілізуючий вплив на нього спричинили суспільно-політичні події 2014 р. та введення карантину для запобігання поширенню COVID-19.

Традиційно у більшості країн ринки, територіально пов'язані із сільською місцевістю, характеризувалися наближеністю до ринків досконалої конкуренції. Це прямим чином пов'язано із ринками праці. Така ситуація обумовлювалася наявністю значної чисельності, у першу чергу, виробників сільськогосподарської продукції, що означало, у контексті розгляду ринків праці, працевлаштування значної частини населення.

Вплив держави на стан ринку праці здійснюється через складові організаційно-економічного механізму його регулювання. Одними з основних складових механізму регулювання є соціально-економічна політика та політика зайнятості держави. Суттєвими інструментами цих політик є відповідні концепції та стратегічні й програмні документи, для реалізації яких визначаються пріоритетні напрями, завдання та заходи з реформування ринку праці.

Слід зазначити, що внаслідок виключного значення ринку праці, рівня зайнятості й доходів населення загальний порядок його регулювання регламентується рядом нормативно-правових актів, одними із суттєвих серед яких є: Закон України «Про зайнятість населення» [5], Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 р. № 1396-р «Про затвердження Основних напрямів реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання

створення нових робочих місць на період до 2022 року» [6], Програма діяльності Кабінету Міністрів України, схвалена постановою Верховної Ради України від 4 жовтня 2019 р. № 188-IX [7], Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2020-2022 роки, схвалений постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2019 р. № 555 [8] тощо.

Особливістю існуючої моделі регулювання ринку праці в Україні є виключна роль у ній держави. Так, за положеннями ст. 17 Закону України «Про зайнятість населення» [5] відповідальним суб'єктом державної політики у сфері зайнятості населення є Кабінет Міністрів України, який зобов'язаний здійснювати розробку та затвердження основних напрямів зазначеної політики на середньостроковий період, у яких визначаються шляхи та способи розв'язання проблем зайнятості населення і передбачаються заходи з консолідації зусиль усіх сторін соціального діалогу, спрямованих на регулювання процесів, що відбуваються на ринку праці, для підвищення рівня зайнятості населення.

При обґрунтуванні заходів з реформування ринку праці у сільській місцевості важливим є їхнє узгодження з відправними моментами та орієнтиром державного регулювання, які представлені на рис. 1.

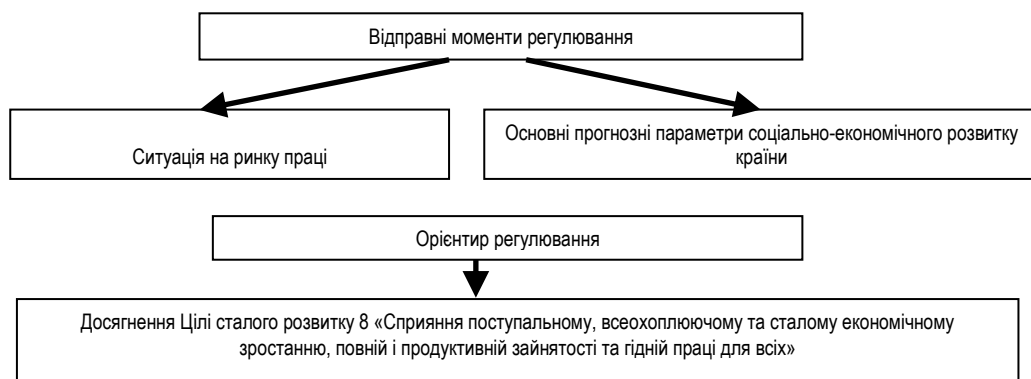

Рис. 1. Відправні моменти та орієнтир регулювання ринку праці у сільській місцевості*

*Джерело: сформовано автором на основі узагальнення [5].

Серед основних функцій, що виконуються державою відносно ринку праці слід зазначити моніторингову та коригуючу. Виконання моніторингової функції дозволяє визначити ситуацію на ринку праці та проблемні питання, які потребують вирішення. У свою чергу реалізація коригуючої функції спрямована на розв'язання визначених проблем цього ринку.

Передумовою ефективного формування національної моделі ринку праці у сільській місцевості є запровадження комплексного підходу до його розгляду. Одним з методичних підходів, що дозволяє системно поєднати перспективні та проблемні моменти реформування є метод SWOT-аналізу, результати якого представлені на рис. 2.

Нами підтримується позиція, що у поточних умовах при адаптації суб'єктів ринку праці до кризових умов застосовуються вже відомі регулюючі механізми, зокрема: скорочення кількості персоналу; перехід на неповний робочий день та робочий тиждень; зниження рівня оплати праці; поширеною, особливо у приватному секторі, є практика затримки із виплатою зарплати тощо. Ситуація на ринку праці значною мірою пов'язана із загальноекономічною ситуацією. Відповідно до цього важливим, при формуванні національного ринку праці, є узгодження трансформаційних заходів із загальноекономічними реформами.

Ринок праці є невід'ємною складовою економічної системи держави, яка зазнає на собі вплив зовнішньо- та внутрішньо економічних чинників. Суттєвими серед них є: зростання

мобільності активних спеціалістів щодо працевлаштування у різних країнах, інтенсифікація руху капіталу через економічні кордони, поширення практики гнучких та дистанційних умов праці, що я прямим проявом економічної глобалізації відносно ринку праці. Суттєвий вплив на ринок праці спричиняє переважаюча тенденція старіння населення, що, для бюджету держави, викликає потребу збільшення пенсійних видатків.

Можливості	Загрози
1. Перехід до інформаційного суспільства; 2. Можливості виходу на зовнішні ринки внаслідок процесів світової економічної глобалізації; 3. Розвиток галузей переробки сільськогосподарської продукції для підвищення рівня зайнятості та доданої вартості в аграрних галузях; 4. Розвиток промислових виробництв для зменшення рівня безробіття та забезпечення пропорційного розвитку сільських територій; 5. Розвиток виробничої та соціальної інфраструктури з метою підвищення привабливості сільської місцевості для бізнесу та проживання населення; 6. Поява нових послуг та техніко-технологічних можливостей їхнього надання	1. Високий рівень безробіття; 2. Низький рівень продуктивності праці; 3. Низька вартість вітчизняної робочої сили; 4. Диспропорції між попитом і пропозицією на ринку праці у віковому та кваліфікаційному розрізі; значна частка у структурі населення осіб пенсійного віку; 5. Суттєве зростання конкуренції всередині країни внаслідок посилення впливу процесів глобалізації; 6. Активна виробнича еміграція населення за кордон; 7. Активна внутрішня міграція населення з сільської місцевості у міста; 8. Старіння професійних знань та навичок внаслідок розвитку інформаційного суспільства
Переваги	Недоліки
1. Розвиненість мережі державних структур посередництва на ринку праці; 2. Підвищення гнучкості у середовищі ринку праці; 3. Належний кваліфікаційний рівень населення; 4. Сприятливість ґрунтово-кліматичних умов для стабільного ведення агропромислового виробництва	1. Недостатня активність держави у питаннях підтримки ринку праці у процесі здійснення структурних реформ; 2. Недостатня фінансова підтримка розвитку стратегічних галузевих пріоритетів; 3. Неузгодженість програм перепрофілювання населення з існуючими суспільно-економічними викликами; 4. Недостатня узгодженість у роботі державних та приватних посередників на ринку праці; 5. Пасивність у регулюванні діяльності приватних посередників на ринку праці; 6. Низький рівень професійної мобільності населення

Рис. 2. Матриця SWOT-аналізу регулювання ринку праці у сільській місцевості*

*Джерело: розроблено автором.

Формування національної моделі ринку праці повинно мати цільову спрямованість. Тому, серед сукупності цілей реформування вважаємо за доцільне виділення пріоритетних цілей, виходячи з комплексної оцінки можливостей, загроз, переваг і недоліків ринку праці (рис. 3.).

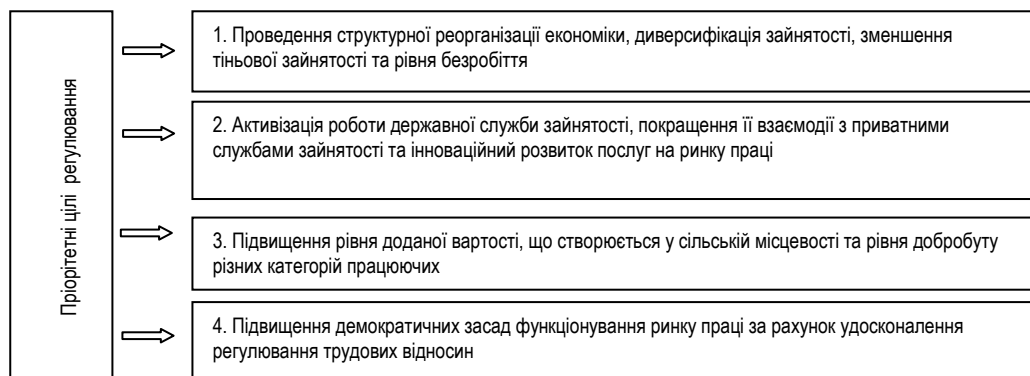

Рис. 3. Пріоритетні цілі регулювання ринку праці у сільській місцевості*

*Джерело: сформовано автором.

Успішність державного регулювання ринку праці у сільській місцевості залежить від комплексності підходу та врахування:

- специфіки розвитку виробничо-господарських комплексів і виробничої та соціальної інфраструктури у сільській місцевості;
- системи їхнього взаємозв'язку із аналогічними міськими комплексами та відповідною інфраструктурою;
- зворотнього зв'язку у процесі реформування при узгодженні реформаційних заходів як відносно регулювання попиту, так і відносно регулювання пропозиції;
- цільової спрямованості реформування.

На рис. 4. схематично представлена концептуальна схема удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості.

Відносно першого цільового пріоритету державної політики слід зазначити необхідність диференційованого відношення до ринків праці у міській та сільській місцевості у контексті усвідомлення регіональних особливостей їхнього формування та функціонування. У стратегічному відношенні слід врахувати, що рівень економічного розвитку будь-якої держави значною мірою визначається рівнем кваліфікації суб'єктів чинника «праця» та їхньою можливістю кваліфіковано використовувати виробничі засоби для виробництва товарів або надання послуг.

Під час реформування ринку праці слід врахувати регіональні особливості цього ринку. У процесі здійснення реформ регіон перетворюється на певною мірою самоорганізовану економічну систему, що може бути активним учасником у процесах внутрішньодержавної та міжнародної конкуренції. Відповідним чином, пошук переваг для розвитку певних територій сформувався у такий напрям як територіальний маркетинг, що є комплексом інструментів з підвищення рівня їхньої конкурентоспроможності. Іншим варіантом реалізації диференційованого напрямку з обґрунтування більш ефективних шляхів розвитку територій є кластерний підхід.

Загальними елементами територіального маркетингу та кластерного підходу є визначення пріоритетного напрямку розвитку певної території, формування бренду навколо цього напрямку, налагодження інструментів зі стимулювання розвитку цього напрямку. Виокремлення пріоритетного виду діяльності потребуватиме його пропагування в Інтернеті та засобах масової інформації.

Для держави та будь-якої території важливими є приклади, які покажуть можливий порядок дій. Багато прикладів з розвитку територій за підходом територіального маркетингу пов'язані з розвитком туристично-рекреаційної сфери. Як один з характерних орієнтирів, у контексті зазначеного, є лижний курорт Буковель.

Ключовими позиціями у цьому відношенні є здійснення заходів із територіального маркетингу на базі стратегічного підходу, невід'ємним елементом якого має бути питання регулювання ринку праці. Як за кластерного підходу, так і за територіального маркетингу важливим є координуюча роль органів влади, що є визначальним в питаннях регулювання ринку праці. Визначаються галузі та сфери діяльності, функціонування яких сприятиме розвитку території. Також визначаються потреби території у різних спеціалістах. Під ці потреби визначається порядок навчання та підвищення кваліфікації населення та перелік учбових або наукових навчальних закладів, які можуть здійснити таке навчання.

Таким чином, територіальний маркетинг спрямований на посилення конкурентних переваг певних територій шляхом врахування їхніх особливостей (соціально-економічних, ресурсних, демографічних, геополітичних, історико-географічних, природних, ландшафтних, культурних, етнічних тощо). Більш доцільно реалізувати на практиці використання даної концепції на стратегічній основі з обов'язковим опрацюванням питань регулювання ринку праці як з боку держави, так і з боку місцевих органів влади.

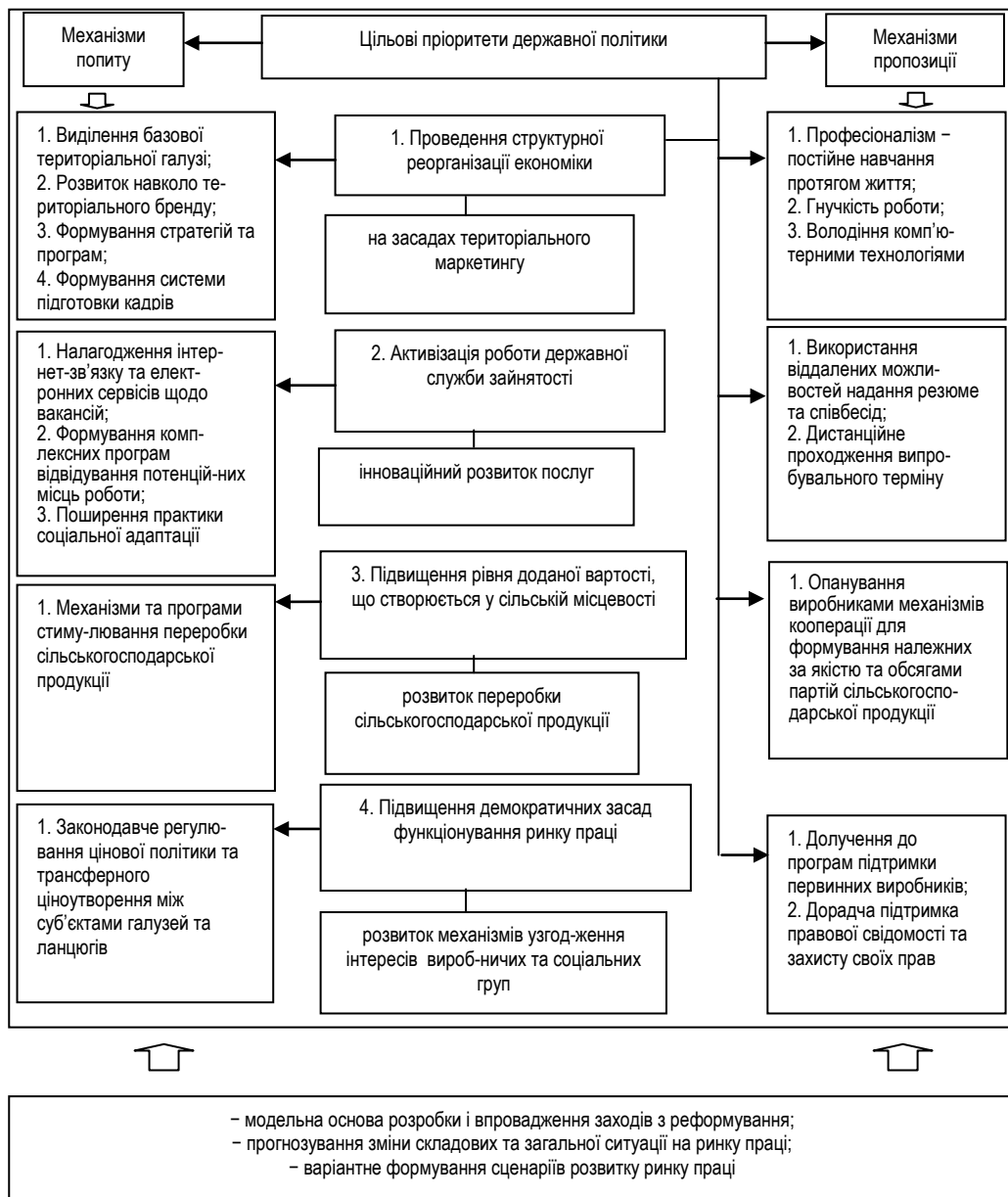

Рис. 4. Концептуальна схема удосконалення організаційно-економічного механізму державного регулювання ринку праці у сільській місцевості*

*Джерело: сформовано автором.

За другим цільовим пріоритетом державної політики на ринку праці важливим завданням є активізація роботи Державної служби зайнятості, до складу якої входить понад 630 центрів зайнятості та понад 15 тисяч працівників. Підвищення ефективності роботи за цим сегментом ринку праці полягає у врахуванні специфіки працевлаштування у сільській місцевості. До цього можна віднести як суто галузеві особливості щодо потреби у спеціалістах аграрної спеціалізації, так і

протиріччя у тому, що основна чисельність безробітних, як правило сконцентрована у містах, а більша потреба у кадрах спостерігається у сільській місцевості.

У процесі здійснення заходів з регулювання на ринку праці слід усвідомити важливість їхнього узгодження із тенденцією становлення інформаційного суспільства, проявом чого є перехід від стандартних до більш гнучких форм зайнятості та необхідність періодичної зміни статусів зайнятості. Тенденції інформатизації слід врахувати, у першу чергу, у роботі служб зайнятості з організацією електронного надання інформації щодо вакансій та поширенням електронного порядку подання резюме та проведення обговорення. Це дозволить мінімізувати черги та в оперативному режимі як з боку сил попиту, так і з боку сил пропозиції з'ясувати важливі для себе позиції щодо працевлаштування.

Для системи служб зайнятості важливим є поширення практики соціальних працівників для роботи з різними верствами населення щодо надання допомоги в адаптації при зміні статусів зайнятості.

Третій цільовий пріоритет державної політики на ринку праці спрямовує державні структури проводити реформування ринку праці з урахуванням передових світових тенденцій, за якими парламенти та уряди відповідних країн здійснюють реформування економіки та ринку праці з акцентом на підвищення рівня доданої вартості. Це пов'язано із трансформацією економіки сільських територій у напрямі її галузевої диверсифікації з розвитком промислових виробництв й галузей переробки сільськогосподарської продукції.

Цей етап характеризувався як «промислова революція», який у подальшому трансформувався у «постіндустріальний етап розвитку» та «етап інформаційного суспільства», з відповідною трансформацією ринку праці. Одним із результатів такої еволюції є організаційна трансформація ринку праці, що проявилась у суттєвому зменшенні ролі аграрних галузей в економіці провідних країн. У теперішній час частка зайнятого населення у сільськогосподарській та пов'язаних з нею галузях в передових економічно розвинених країнах коливається на рівні 2-9%, а частка продукції аграрного сектора у Валовому внутрішньому продукті – на рівні до 10%. Економічна могутність країн давно вже не визначається виробництвом продуктів харчування, а інноваційними розробками, розвитком інформаційних та комп'ютерних технологій, сфери послуг, рівнем інженерних наук тощо.

Дана обставина сприятиме підвищенню збалансованості між розвитком міських та сільських територій. Вона стимулюватиме певне розвантаження міст завдяки частковому переведенню частини виробничих потужностей та переміщенню частини населення у сільську місцевість.

Відносно ринку праці зазначене передбачає налагодження системи підготовки та перепідготовки кадрів й систем обслуговування, завдяки яким можна буде забезпечити пропозицію робочої сили, здатної проходити періодичне перепрофілювання та освіченої в питаннях інформаційних технологій та діджиталізації.

Успішна реалізація даного напрямку пов'язана із підвищенням інтегрованості первинних виробників сільськогосподарської продукції. Важливими механізмами у цьому відношенні є проведення навчальних та освітніх заходів щодо їхнього навчання й підвищення кваліфікації з правових та господарських питань щодо формування належних партій сільськогосподарської продукції для її переробки, продажу та подальшого експорту.

Наявність четвертого цільового напрямку обумовлена важливістю формування демократичного суспільства із збалансуванням прав та обов'язків роботодавців, менеджерів та найманого персоналу на різних рівнях управління. При цьому у процесі євроінтеграції України важливим є забезпечення соціальних гарантій кожного індивіда держави на гідну працю.

Реформування економіки держави супроводжується трансформацією соціально-трудових відносин, з поступовим переходом до нових ринкових способів формування пропозиції робочої сили та ринкових форм її залучення до процесів суспільного відтворення. Основою стабільного функціонування суб'єктів господарювання є їхня прибуткова робота, за результатами якої вони

можуть успішно вирішувати свої господарські та особисті потреби. Одним з ключових питань регулювання у цьому напрямі є недопущення викривлення рівнів цін між суб'єктами різних рівнів економіки, а це пов'язано з регулюванням цінової політики та питань трансферного ціноутворення за ланцюгами руху продукції.

Висновки і перспективи.

Становлення вітчизняної моделі ринку праці потребує вирішення наступних макроекономічних проблем: проведення інноваційної модернізації галузей економіки, підвищення рівня кваліфікації робочої сили та рівня продуктивності праці, підвищення вартості робочої сили, зменшення рівня неформальної зайнятості. Зазначене спрямоване на підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної робочої сили на внутрішньому та зовнішньому ринках праці.

У ході реалізації зазначених напрямів корисним буде використання наступних механізмів:

– поступового переходу до концепції навчання протягом життя на основі збільшення рівня інвестування в освіту та диверсифікації й спрощення доступу до освітніх послуг різних професійних та вікових категорій населення;

– обґрунтування механізмів підтримки різних категорій населення – працездатного, молоді, пенсійного віку, осіб з обмеженими можливостями шляхом реалізації відповідних програм (навчання, перепрофілювання, підвищення кваліфікації, працевлаштування) для забезпечення можливостей їхнього гнучкого залучення до ринку праці;

– регулювання попиту на ринку праці шляхом стимулювання роботодавців щодо працевлаштування уразливих категорій населення;

– здійснення заходів з легалізації неформальної зайнятості, розробка механізмів підтримки перехідних періодів між різними статусами зайнятості;

– здійснення заходів із забезпечення гарантій зайнятості – через механізми регулювання міжгалузевих пропорцій, моніторингу організації робочого часу у суб'єктах господарювання, моніторингу змісту трудових угод тощо.

Перспективи подальших досліджень полягають в узгодженні етапів й організаційних та економічних механізмів державного регулювання ринку праці у сільській місцевості в контексті реалізації чотирьох виділених пріоритетних цілей регулювання ринку праці.

Список використаних джерел

1. Булавка О. Г. Теоретико-методичні та організаційні основи розвитку сільських територій. *Економіка АПК*. 2016. № 6. С. 104-110.
2. Дієсперов В. С. Сільська економіка. К. : ННЦ «ІАЕ», 2016. 272 с.
3. Лупенко Ю. О., Лупенко Е. І. Тенденції зайнятості сільського населення у постреформаційний період. *Економіка АПК*. 2005. 12. С. 105-109.
4. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір (колективна монографія); за ред. Е. М. Лібанової. К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2008. 316 с.
5. Про зайнятість населення : Закон України від 5.07.2012 р. № 5067-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>. (дата звернення: 10.10.2020).
6. Про затвердження Основних напрямів реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2022 року : Розпорядження Кабінет Міністрів України від 24 грудня 2019 р. № 1396-р : URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.10.2020).
7. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України : Постанова Верховної Ради України від 4 жовтня 2019 р. № 188-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188-20#Text>. (дата звернення: 10.10.2020).
8. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2020–2022 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2019 р. № 555. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/proshvalennya-prognozu-ekonomichnogo-i-socialnogo-rozvitku-ukrayini-na-20202022-roki-i150519>. (дата звернення: 10.10.2020).
9. Сава А. П. Європейський досвід розвитку сільських територій: вивчення можливостей для України.

Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2017. Вип. 2. С. 83-85.

10. Сидорук Б. О. Основні напрями удосконалення економічного механізму раціонального водокористування. *Вісник національного університету водного господарства та природокористування*. 36. наук. праць нац. ун-ту вод. госп. і природокор. 2006. Т.4. Вип. 36. С. 168-175.

Статтю отримано: 12.10.2020 / Рецензування 17.10.2020 / Прийнято до друку: 20.12.2020

Anna Pivtorak

Postgraduate Student

Department of Enterprise Economics and Management

Academy of Labor, Social Relations and Tourism

Kyiv, Ukraine

E-mail: mark-chair@gmail.com

ORCID: 0000-0002-7271-5166

CONCEPTUAL BASES OF IMPROVING THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF STATE LABOR MARKET REGULATION IN RURAL AREAS

Abstract

Introduction. In Ukraine, it is important to form a national labour market based on sectoral economic characteristics, strategic goals of sectoral transformation and taking into account international experience and models of this market regulation, including the labor market in rural areas. Therefore, the purpose of the article is to substantiate the conceptual foundations for improving the organizational and economic mechanism of state regulation of the labor market in rural areas.

Methods: In disclosing the subject of the research, the theoretical basis of the article was a dialectical method of cognition and a systematic method for studying the components of improving the organizational and economic mechanism of state regulation of the labour market in rural areas. The study used general scientific methods of cognition, namely: methods of analysis, synthesis, analogies are used to identify elements of improving the organizational and economic mechanism of state regulation of the labor market in rural areas; the method of generalization to form the conclusions of the study.

Results. The starting points and the reference point of labour market regulation in rural areas are determined, the results of the SWOT-analysis of its regulation are presented, and priority goals of labour market regulation in rural areas have been identified. The conceptual scheme of improvement of the organizational and economic mechanism of the state regulation of the labor market in rural areas is substantiated. More expedient at the current stage of reform, mechanisms of supply and demand at the labour market are substantiated according to four defined priority goals.

Discussion for further research are to agree on the stages and organizational and economic mechanisms of state regulation of the labour market in rural areas in the context of the implementation of four identified priority goals of labour market regulation.

Keywords: conceptual bases, improvements, labour market, rural area, state regulation, organizational and economic mechanism.

References

1. Bulavka, O.H. (2016). Teoretyko-metodychni ta orhanizatsiini osnovy rozvytku silskykh terytorii [Theoretical, methodical and organizational bases for the development of rural areas]. *Ekonomika APK* [Economics of Agro-industrial Complex], 6, 104-110. [in Ukr.].
2. Diiesperov, V.S. (2016). *Silska ekonomika* [Rural economy]. Kyiv : NNTs IAE.
3. Lupenko, Yu.O., & Lupenko E.I. (2005). Tendentsii zainiatosti silskoho naselennia u postreformatsiinyi period [Trends in employment of rural population in the postreformation period]. *Ekonomika APK* [Economics of Agro-industrial Complex], 12, 105-109. [in Ukr.].
4. Libanova, E. M. (Ed.). (2008). *Liudskyi rozvytok v Ukraini: innovatsiinyi vymir (kolektyvna monohrafiia)* [Human development in Ukraine : innovative dimension (collective monograph)]. Kyiv : Instytut demohrafii ta sotsialnykh doslidzhen NAN Ukrainy.
5. Zakon Ukrainy Pro zainiatist naselennia: vid 5 lyp. 2012 roku № 5067-VI. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.
6. Rozporiadzhennia Kabinet Ministriv Ukrainy Pro zatverdzhennia Osnovnykh napriamiv realizatsii

derzhavnoi polityky u sferi zainiatosti naselennia ta stymuliuvannia stvorennia novykh robochykh mist na period do 2022 roku: vid 24 grud. 2019 roku № 1396-p. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2019-%D1%80#Text>.

7. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy Pro Prohamu diialnosti Kabinetu Ministriv Ukrainy: vid 4 zhovt. 2019 roku № 188-IX. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188-20#Text>.

8. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro skhvalennia Prohnozu ekonomichnogo i sotsialnogo rozvytku Ukrainy na 2020—2022 roky: vid 15 travn. 2019 roku № 555. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/proshvalennya-prognozu-ekonomichnogo-i-socialnogo-rozvitku-ukrayini-na-20202022-roki-i150519>.

9. Sava, A.P. (2017). Yevropeiskyi dosvid rozvytku silskykh terytorii: vyvchennia mozhyvosti dlia Ukrainy [European experience of rural development: studying opportunities for Ukraine]. *Visnyk Akademii pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu* [Bulletin of the Academy of Labor, Social Relations and Tourism], 2, 83-85 [in Ukr.].

10. Sydoruk, B.O. (2006). Osnovni napriamy udoskonalennia ekonomichnogo mekhanizmu ratsionalnogo vodokorystuvannia [The main directions of improvement of the economic mechanism of rational water use]. *Visnyk natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia* [Bulletin of the National University of Water Management and Environmental Sciences], 4, 36, 168-175. [in Ukr.].

Received: 10.12.2020 / Review 10.17.2020 / Accepted 12.20.2020

